

Felnőttképzési akkreditációs szám: 0318
Nyilvántartási szám:01-0693-04

kofe@kkapcsolat.hu
tel/fax: +36 1 201 5728
1011 Budapest, Corvin tér 8.

www.kozossegfejlesztes.hu

A Közösségfejlesztők Egyesülete

STRATÉGIAI TERVE a

2011-2013-ig terjedő időszakra

Tartalma:

I. Helyzetelemzés

1. Társadalmi környezet
2. Szervezeti környezet
3. A megújulást segítő jelenségek
 - 3.1 Társadalmi szinten
 - 3.2 A közösségfejlesztést közvetlenül érintően

II. Fő stratégiai célok

1. Összetartó társadalom
2. Korszerűség, európaiság

III. Stratégiai irányok

1. Szocializáció – tanulási folyamatok
2. Hálózatfejlesztés, koordináció
 - 2.1 Országos közösségfejlesztői hálózat
 - 2.2 Szakmaközi hálózatok
 - 2.2.1 SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület
 - 2.2.2 Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért
 - 2.3 Stratégiai partnerség szervezetekkel és hálózatokkal
 - 2.4 Nemzetközi hálózati munka
3. Szakmafejlesztés
 - 3.1 Módszertani központi szerep erősítése
 - 3.2 Intézményközi együttműködés, új mozgásterek
 - 3.3 A közösségszervezés szerepének újragondolása a közösségfejlesztői munkában
 - 3.4 Nemzetközi programok
 - 3.5 Kutatási program

A társadalmi környezet alakulása, változása során a rendszerváltás óta letelt közel 22 év eddigi legnehezebb időszakát élte-éli meg a magyar társadalom ezekben az években. Az utolsó két év a világgazdaság krízisével, majd a közelmúlt radikális politikai átrendeződést eredményező választásával csak „betetőzte” az elmúlt szakasz társadalmi, morális kibillenéseit. Rossz folyamatok jellemzik ezt az időszakot, a különféle változási kényszerekre rendszeresen rossz válaszok születtek országos szinten általánosan, de többnyire a helyi társadalmakban, s gyakran a civil-közösségi viszonyok tekintetében is.

Egy világhatalmi átrendeződésben Európa kapkodva keresi a saját szerepét.

Magyarországon a korábbi időszakot folytatva nem hogy elindult volna egy viszonylagos kiegyenlítődés, de tovább erősödött, s esetenként *radikális méreteket öltött a társadalom polarizálódása* a politikai orientációk, a szegény–gazdag viszonylatban, a kirekesztés–befogadás, de a türelmetlenség erősödése és a szolidaritás visszaszorulásának tekintetében is.

Óriási az állami túlhatalom mértéke – ezzel együtt az állam gyenge, s egyre inkább képtelen ellátni szabályozó funkcióit. A *közbizalom* – ahogy arról évenkénti felméréseinkben részletesebben beszámolunk – példátlanul alacsony szintre süllyedt, s tartósan ezen a szinten maradt. Az *intézményeink diszfunkcionalitása* erősödik: az erőteljes kiüresedés „eredményképpen” mindenféle szinten csökken az irántuk táplált közbizalom. Mindezek a civil-társadalmi részvétel esélyeit és lehetőségeit nagyon korlátozzák, megnehezítik. Hiányzik a közösségi ügyek morális támogatása is a közhatalom részéről, gyakran csak eszközként tekintenek a civilekre. Ezek a folyamatok a társadalmon belüli *együttműködési lehetőségeknek* és gyakorlatoknak az erőteljes *szűkülésével* járnak,

Ezek a trendek a *szocializációs folyamatoknak* egyetlen szintjén – tehát a gyerekek, a fiatalok, majd a felnőttek körében - *sem egy közösségi társadalom értékeit és a demokratikus készségeit* igyekeznek felerősíteni, vagy éppen a szokások részévé tenni, azok elsajátítását tanítani, hanem az anómia, a szétesés veszélyét hordozzák egyre erőteljesebben.

A válaszkeresési kísérletek között egyik oldalon az átláthatatlan szabályozású és kontroll nélküli szabad verseny örve alatt jelenik meg a korábbi *értékek és normák további erodálódása*, valamint az erőfölényre épülő, gátlástalanná váló érdekérvényesítés; a másik oldalon - végletként - a bezárkózás, időnként a provincializmus mutatkozik, sőt, erősödik a megoldási mintákat a múltban kereső terméketlen regresszió is. A biztonság görcsös keresése a *változástól való félelmet, a változtatási hajlam gyengeségét* is jelzi, pedig a megújulást jelentő változásra, de az új helyzetekhez való *alkalmazkodási képesség fejlődésére is nagy szükség lenne*. Erre való felkészülést egyelőre nem biztosítanak a nagyobb társadalomalakító folyamatok, az ilyen társadalmi befektetés hiányzik a hazai közgyakorlatból.

A fentiek, továbbá a társadalmi tőke hanyatlása és rombolása s az új társadalmi tőke épülésének részlegessége; a civil kurázsi, a meggyőződés - vezérelte magatartás hiánya; a gyengülő közösséghez tartozás; a változatlanul alacsony szervezettségi szint, a stagnáló (lassan hanyatló) társadalmi és civil részvétel; a szervezett civil társadalom fokozatos kifárasztása, a szolgáltató, a függő szerep forszírozása a támogató programok által; a politikai verseny romboló hatása; a gátlástalanná vált korrupció, az indulatvezérelt magatartás előretörése, a verbális és fizikai erőszak térnyerése; az egymás kizárására szervezkedő civil csoportok és szélsőségek megjelenése; az államhoz fűződő viszony újrafogalmazásának képtelensége együttes hatásának eredményeként kétséget kizáróan *társadalmi válságról* is beszélhetünk.

A kiszámíthatatlanság és a kiszolgáltatottság hozta, hogy jelentősen megerősödött *a rend iránti szükséglet*. Ez a vágyunk, meglehet, jó felhajtóerő, közös elindulási pont is lehet a megújulás felé. Ám a rend iránti vágy veszélyeket is hordozhat magában, ha vonzóvá válik az, hogy egy társadalmi/hatalmi szereplő beígéri: ő a kívánt rendet (mindenki fölött) megszervezi, s demonstratív módon ehhez valami erőt is felmutat. Ez esetben a rendért való vágyódásunknak veszélyes kimenetele is lehet, kiváltképp akkor, ha ebben az állampolgár a fő szerepet áttestálja az államra, maga pedig passzív szemlélője marad. Ennél sokkal lassúbb, türelem- és időigényesebb, ám fenntarthatóbb, tartamosabb kimenetelű lehet, ha a rend megteremtése nem egy reszortszereplőé, hanem egy társadalmi dialógusra-megegyezésre épülő, abban kialakuló, közös normaépülésen alapuló folyamat, a társadalom egésze részvételével.

Az ember komfortérzetének – a rend pandanjaként – egy másik fontos feltétele a *biztonságérzet*, mind személyére, mind tulajdonára illetve lakóhelyére vonatkozóan.

A biztonságérzet több elemből áll: a *fizikai félelem* megszüntetésétől a *közellátás biztonságán*, a fizikai értelemben vett higiénia-renden keresztül a *szociális beágyazottságig*, a támaszt jelentő *kiszámítható intézményi működésen* át, a *közösség szolidaritásának* biztonságot jelentő közérzetéig.

A biztonságérzetet nem tudja megteremteni semmiféle *rendőrségi* intézkedés, jelenlét. De *önmagában a közösségi összefogás és az állam, illetve az önkormányzat* sem képes erre. Ennek megteremtése *egy komplex és összehangolt együttműködési rendszer* kialakításával lehetséges, amelynek során minden szereplői kör erőfeszítéseket tesz. Ez a *jól működő társadalom ideája*. Bármelyik fél kimaradása, félreállása vagy kivonulása megtöri, felborítja és ellehetetleníti az egyes emberek és a közösségek biztonságérzetét, amely - még egyszer hangsúlyozzuk - minden fejlesztési munka, s főként a fenntarthatóság megteremtésének alapfeltétele. Ennek tükrében nyilvánvaló, hogy a rend megteremtése sem lehet egyetlen rezortszereplőé, annak egy társadalmi dialógusra-megegyezésre épülő, abban kialakuló, közös normaképzésen alapuló folyamatban kell kiérlelődnie, a társadalom egészének részvételével.

Igen, de hogyan érzük ezt el? Mi lehet a válságkezeléshez a közösségfejlesztés hozzájárulása? Saját korlátainkkal is szembe kell néznünk!

Már korábban is jellemző volt, de az utóbbi években mind gyakrabban tapasztaltuk, hogy a helyi fejlesztési munkákban a szakmai beavatkozásnak korlátozott mértékű eredménye születik akkor, ha – mint ez a leggyakrabban történik - pusztán a helyi civil társadalom dinamizálását, cselekvési potenciáljának megerősítését érzük le. Ma úgy látjuk, hogy ez így egy leszűkülő megközelítés. Igazi közösségfejlesztési folyamat nem tud megvalósulni – vagy csak igen korlátosan - *a helyi önkormányzattal való együttműködés nélkül*. Ha csak a helyi közösség tartalékainak mozgósítását végezzük el, s nem annak települési programmá válását – tehát közösségi legitimálását - segítjük, akkor nem tud tartósan fennmaradó közösségi folyamat kibontakozni. Máshogyan közelítve, *az igazán sikeres közösségfejlesztői beavatkozások során a helyi önkormányzatnak és a települési intézményeknek is a fejlesztői program érintettjeivé kell válniuk*.

A bevezetőben jelzett helyzet miatt ebben az időszakban gyakran tapasztaltuk, hogy a fejlesztési folyamatok akadályává éppen a különféle *helyi (állami, önkormányzati) intézmények* váltak. Olyan saját – sokszor a közösségtől független, esetenként azzal éppen ellentétes – érdekeket képviselnek, ami hol a rivalizálást eredményezi, hol a közösségi akaratok szuverenitását, nagykorúságát lehetetleníti. Ha pedig a szervezetek, intézmények nem vonódnak be a helyi cselekvésbe, akkor bekövetkezhet, hogy „keresztbe tesznek” a közösségi fejlesztő folyamatoknak. Ezekben az esetekben fejlődik ki a rivalizálás a cselekvésre kész polgárok (és intézményeik), valamint a kormányzati intézmények között – ami a mindenki számára vesztes játszmákat eredményezheti.

De nem csak a lokalitás szintjén jelent problémát, ha a szakmafejlesztés figyelméből kimarad a hatalmi szféra. Már előző stratégiai tervünkben is fő irányokként jelent meg a *szakmafejlesztés elméleti megalapozásának* folytatása mellett a *szakpolitika kialakulásának, befolyásolásának* szándéka. Ennek a stratégiai törekvésnek megfelelően tehát, a helyi szint mellett a *központi döntéshozatalban*, a szakmapolitikai akaratképzésben is igyekeztünk megjeleníteni a közösségi részvétel, a helyi fejlesztés szempontjait. Főként szakértői szereplőként, de néhány civil szervezeti érdekérvényesítési folyamatban is több kísérletet tettünk a közösségfejlesztés szempontjainak a bevitelére a tervezési folyamatokba. Itt az EU-s forrásokkal kapcsolatos ajánlásokra, főként a SZÖVETSÉG kereteiben szerveződő szakmapolitikai ajánlások elindítására utalunk. Ám ez a szerep (hasonlóan a települési szintű kooperációk kísérletéhez) igen sok sikertelen próbálkozással járt. Ennek oka lehet a mi érdekérvényesítési felkészültségünk hiánya, de a közpolitikai szereplők és testületek rigiditása, a számukra is szokatlan helyzetek demokratikus kezelésének hiánya is.

2. Fontos szólni a helyzetelemzésben a **szervezeti környezetnek** az előző időszakban történt alakulásáról is.

A Közösségfejlesztők Egyesülete szervezeti szerepe, a lokális szerveződések és hálózatok megjelenésével és megerősödésével, az elmúlt 20 évben megváltozott, s ezt mi e szakterület örvendetes fejlődéseként értékeljük, olyanként ugyanakkor, amely egyesületünknek új kihívást jelent és feladatként is jelentkezik.

Az elindulásakor számos modellkísérlet és terepmunka mellett – esetenként éppen ezekhez kapcsolódva – rendszeresen szerveztünk nagyobb szabású szakmai képzéseket. Ezek során az ország különféle régióiban kiképzett közösségi munkások, közösségfejlesztők a helyi feladataik mellett többfelé alapítottak megyei-regionális szakmai szervezeteket, sőt szövetségeket is (proHáló, Trialóg együttműködés, settlement szövetség, stb.). Az évek során ezek az egyesületek, szövetségek egyre jobban önállósodnak, maguk találtak új feladatokat, jelentős szakmai innovációkat végeztek a saját terepeiken, s egyre kezdeményezőbbeké is váltak. 2004-től, a *Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ)* megalakításától pedig már a teljes országos lefedettség is megjelenik. Kiemelendő az a szakmai út is, amit – erőteljesebben a civil szervezetek támogatására szerveződő, de jelentős közösségfejlesztői tapasztalatokat és innovációt is mobilizáló szervezet -, a proHáló 2003 óta bejárt és teljesített. Bár kitűnő személyes kapcsolataink vannak e szervezetekkel, fontosnak tartanánk néhány területen e szervezetek, hálózatok munkáját a miénkkel összehangolni.

Ebben a helyzetben megváltozik az eredeti kezdeményező, a Közösségfejlesztők Egyesülete helyzete, hiszen már vannak lokális szereplők, akik a gyakorlati munkát az ország különféle területein, a terepekhez közeli végzik. De vannak tőlünk független, esetenként a mienktől eltérő – ám bennünket is megerősítő - szakmai fókuszú összefogások is. Ezek a szakmai erők egyre gyakrabban tesznek hozzá fontos innovációkat, új és kiegészítő alapokat a közösségi fejlesztőmunka hazai gyakorlatához. Ez új kihívást jelent a korábban központibb szerepet betöltő szervezetnek is, hiszen a további, szakmafejlesztő innovációk mellett – amelyet azért továbbra is igényelnek az önállósodó erők - az összehangolásra, a munkamegosztásra kezd a hangsúly egyre jobban áthelyeződni. Ugyanakkor az Egyesület önmaga is hozott létre, épített új szakmai intézményeket: a képzésre szakosodott Civil Kollégium Alapítványt, a különféle tágabb szakmai kapcsolódásokból a SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztésért Egyesületet és még másokat is. Ez a helyzet a differenciálódás szükségességét igényelte és igényli – s az optimális szakmai munkamegosztás kidolgozását.

3. A megújulást segítő jelenségek

3.1 Társadalmi szinten

Közösségi/civil szempontból mindenekelőtt a szabadság és demokrácia lehetősége, valamint az Európai Unióhoz tartozásunk kínál lehetőséget az országnak és helyi közösségeinek a megújulásra. A 20 éve tartó, mondhatni spontán demokráciatanulási folyamatot megerősítik az innovatív, főként civil/közösségi kezdeményezések, együttműködések, képzések, módszerfejlesztések, a külföldi technikák és know-how-k átvétele az egyes szakmákban, szerveződésekben, hálózatokban. A válság okán felértékelődnek a helyi értékek és kapcsolat és sor került a tovább már el nem odázható szembenézésekre: a helyzetek, életesélyek, az egymásra utaltság felismerésére.

Az új technológia-adta lehetőségek, kapcsolatok, új közösségi módok off-line folyamatokat is generálnak, erősítve a részvételt itthon és a nemzetek közötti/feletti civil társadalomban. A társadalmi akciók radikalizálódása is hordoz jó hozadékokat, az ügyek nyilvánosságba emelése, a nyomásgyakorlás, az érdekképviselet és a civil kurázi erősödik. A főként a civil társadalomra jellemző innováció szélesítése, általánossá tételében azonban az államnak és az önkormányzatoknak tetemes adósságai vannak.

3.2 A közösségfejlesztést közvetlenül érintően

- a Közösségfejlesztők Egyesülete két évtizedes munkájának hatására
 - + a közösségfejlesztés, mint szakmai tevékenység elméleti, módszertani és képzési vertikuma kiépült, egyértelművé vált sajátos karaktere, kialakult és láthatóvá vált önálló identitása;
 - + kiépült regionális, megyei, kistérségi és helyi közösségfejlesztő szervezetek, szövetségek, hálózatok alakultak;
- szakmai összefogások jöttek létre a közösségfejlesztéssel (is) foglalkozó szervezetek között;
- mindez új kihívást jelent a korábban központibb szerepet betöltő Közösségfejlesztők Egyesületének: differenciálódás, munkamegosztás, összehangolás;
- tágult a szakmaköziségre való igény;
- egyre több szakma ismeri fel a közösségi munka szükségességét és lehetőségeit, a szakmai innováció többszereplőssé vált;
- egyre nő az elvárás más szakmai szervezetek és a döntéshozói hatalom részéről egyaránt, hogy a társadalom kritikus problémáival – mélyszegénység, közösségi konfliktusok, elnéptelenedés, stb. – is közösségi módon kellene foglalkozni.

Mindez azt jelenti, hogy bármilyen nehéz is a helyzet, van értelmes cselekvési tér.

A Közösségfejlesztők Egyesülete fő lépéslehetőségeit az elkövetkezendő 3 évben az összetartó társadalom és a korszerűség/európaiság elősegítésében látja, s e stratégiai célokat ebben az időszakban a demokratikus és közösségi szocializáció elősegítésével, szakmai és szakmaközi, hazai és nemzetközi hálózatfejlesztéssel, stratégiai partnerséggel, az innovatív nemzetközi programok folytatásával, de legfőképpen módszertani központi szerepkörének megerősítésével látja elérhetőnek.

II. Fő stratégiai célok

1. Összetartó társadalom

Az összetartó, vagy befogadó társadalom lényege az integráció központi értéként való kezelése. A társadalmi befogadás az egyetlen valóságos esélye annak, hogy felelős és cselekvő állampolgáriság alakuljon ki. A kirekesztettség társadalmon kívülivé tesz, ami a felelősségvállalásból is kizárhat társadalmi csoportokat, s létrehozhatja a mások által kitalált, s a mások egyességét bíró törvények, szabályok kikerülését is.

A társadalmi integráció fejlődése folyamatosan újraértelmezi *az állam szerepvállalást, s az állam módosuló szerepkörei is visszahatnak az integrációra.* Az összetartó társadalomban valamennyi szereplő felelős résztvevőként, a társadalom aktív alakítójaként viselkedik. A szereplők egymást elfogadják, elismerik, jó esetben respektálják is. Ilyen helyzetben az állam/önkormányzat szerepe a különféle felelős szereplők működésének összehangolása, harmonizálása és *szinkronba hozatala saját céljaival.* Ezzel szolgálja valójában a társadalmi integrációt, a feltételek megteremtésével az öntevékenységet, a felelős állampolgári szerep kialakulását, ami elősegíti az elfogadó-, befogadó, másokkal együttműködő közösségi magatartást is.

„A közösségi munka története során fokozatosan olyan, a társadalmi integrációt elősegítő tevékenységgé vált, amely hatékonyan képes fokozni a társadalom kezdeményező- és cselekvőképességét, segíteni a társadalmi intézményrendszer átalakulási és újraalakulási folyamatait, összehozni a társadalom különböző szereplőit, partnerségi kapcsolatokat kiépíteni térségi és társadalmi szinten, és mindezzel képes fokozni a társadalom demokratikus önszerveződését” (Csongor, Darvas és Vercseg, 2003). Így a társadalmi integráció elősegítése *a priori* benne foglaltatik a közösségi munkában, de a társadalmi válság miatt gyakorlatának szükségessége még hangsúlyosabbá vált.

A társadalmi integráció erősítését a társadalom és közösségfejlesztő programok, a közösségi részvétel fejlesztése a szektortok, a szakmák és az intézmények együttműködése által, valamint a szakmaköziség - intézményi együttműködés, s általuk a területi szinteken folyamatosan változó, új munkamegosztás szolgálná a leginkább.

2. Korszerűség, európaiság

A külső világok – a szomszéd országok és Európa -, de legalább a szomszéd település, a megye, a kistérség, a régió birtokbavétele, saját mozgástérként való értelmezése egyre késik, s ennek nem csak gazdasági és nyelvtudás-hiánybeli akadályai vannak, hanem mentalitásbeliek is. Modernizációs probléma ez, annak jele, hogy a demokrácia kultúrája még nem épült ki, mert az demokratikus mentalitást is eredményezne: nyitottságot, érdeklődést, kíváncsiságot mások iránt, s nemzetközi kommunikációt, hálózatosodást Európa és a globalitás fő ügyeiben.

Számunkra, közösségfejlesztők számára a stratégiai cél a változásokra való felkészülés, azok elfogadása, új válaszok és eszközök kidolgozása. Mindez a demokrácia kultúrájának megteremtéséhez való hozzájárulásként is értelmezhető, *a helyi fejlesztési programokban létrejövő demokratikus gyakorlat mellett a képessé válást elősegítő képzési programokkal, valamint minél több nemzetközi tapasztalatcserével és programmal.*

III. Stratégiai irányok

1. Szocializáció – tanulási folyamatok

Ahhoz, hogy a demokratikus gondolkodás és a cselekvő állampolgáriság mind jobban elterjedjen, a demokratikus helyi cselekvés mellett a közösségfejlesztésnek be kell lépnie a gyermekek és fiatalok szocializációs folyamatába is.

A korai szocializációt és a közösségfejlesztést összekapcsoló programok fókuszában a cselekvésen keresztüli, informális elemekből épülő tanulás áll, melyet kiegészít a jártasságokat és készségeket fejlesztő formális tanulás.

Egyesületünk egyik stratégia iránya egy fiatalokra építő demokrácia- és közösségfejlesztő országos önkéntes tanulási mozgalom, az *Add tovább!* kezdeményezése és szakmai segítése az önállósulásig.

A közművelődés és a felnőttképzés a közösségfejlesztés kialakulásának kezdetei óta jelen vannak a szakmában, bár az utóbbi évtizedekben ennek beépítése a fejlesztési folyamatokba nem tűnik olyan erősnek, mint arra az időközben felépült, közösségfejlesztésen kívüli szakmai közvetítő rendszerek lehetőséget adnának. *A felnőttképzéssel, a közművelődéssel és a formális oktatási rendszerrel való együttműködés még sok, eleddig ki nem aknázott lehetőséget rejt magába a közösségek demokratikus és közösségi jellegű szocializációja, a képessé tétel terén, melyre stratégiai figyelmet kell fordítanunk.*

*A felsőoktatási intézményekkel kialakult gazdag alkotókapcsolatunkat e helyütt nem célunk bemutatni, az viszont bizonyos, hogy az új *Közösségi és civil tanulmányok mesterképzésünk* nappali tagozatos hallgatói gyakorlati munkájának megszervezése ránk vár, s ez olyan jelentős számú fiatal önkéntes erőt kapcsolhat be a közösségfejlesztés vérkeringésébe, hogy az új távlatokat nyit a fiatal generációk elkötelezése és felkészítése, munkába állítása terén.*

2. Hálózatfejlesztés, koordináció

2.1 Országos közösségfejlesztői hálózat

A mintegy hat éven keresztül működő, jelenleg a változás periódusába került KÖZTÁMHÁLÓ szakmai fennmaradását feltétlenül szükségesnek tartjuk, többféle okból. A közösségi kezdeményezések helyi szinten történő szakmai támogatása a közösségek általi fejlesztés, s a közösségfejlesztés ügyének előmozdítását is szolgálja (s így természetesen egyesületünk stratégiai céljainak elérését is). Magában hordozza továbbá e hálózat a közösségfejlesztő foglalkozási csoport országos kifejtését is, melynek kifejtésére a Szakmafejlesztés 1. pontjában vállalkozunk!

A KÖZTÁMHÁLÓ – a megszűnt támogatás miatt – e néven már nem működik tovább, az újonnan választott *országos közösségfejlesztői hálózat* elnevezés létjogosultságát az egész országra kiterjedő közösségfejlesztői kapcsolatrendszer indokolja. Jelenleg nem működik más fórum, amely a gyakorló közösségfejlesztő szakemberek számára helyettesíteni tudná ezt a széleskörű szakmai háttérrel. Ez pedig a következő főbb elemekből áll: eszmecserék, programcserék - egymástól tanulás, a tapasztalatok megosztása, az új, innovatív közösségi kezdeményezések, modellkísérletek és megoldások hazai és nemzetközi példáinak megismerése, elemzése, a közösségfejlesztés reflexiók, elméleti kereteinek és sztenderdizációjával kapcsolatos kérdéseinek állandó napirenden tartása. Ennek érdekében az országos közösségfejlesztői hálózat fő és rendszeres fórumának továbbra is az *Országos Fejlesztői Műhelyt* tartjuk, melynek fenntartása és fejlesztése stratégiánk része. A közös szakmai munka alapját a KÖZTÁMHÁLÓ korábbi tagjai adják, de szabadon csatlakozhatnak hozzá és fejleszthetik további közösségfejlesztő szakemberek.

A segítő szakemberek feladata a közösségihiányos területeken kezdeményező személyek, összefogásra alkalmas ügyek felkutatása, aktivizálható helyi polgárok felkészítése, folyamatos szakmai segítése egy hálózati program keretében.

Egyesületünk – stratégiai partnereivel együttműködve - erőfeszítéseket tesz a helyi közösségek erősítése területén történő intézkedésekre is. E munkára épülne az a központi program, amelyet a 3. Szakmafejlesztés rész első pontjában, a *Módszertani központi szerep erősítése* alatt ismertetünk!

Fiatal Közösségfejlesztők Műhelye

Az elmúlt években különböző szakmai területek fiataljai jelentek meg a közösségfejlesztés körül, érdeklődve a közösségi kezdeményezések, közösségfejlesztői képzések és feladatok iránt is (a szociális munka, a városmegújítás-urbanisztika, a településtervezés-fejlesztés, környezetvédelem területén végzett, vagy jelenleg is ott tanuló fiatalokra gondolunk). Többségük már részt vett valamilyen közösségi tevékenységben, kezdeményezőként, hivatásszerűen, vagy önkéntesként. Stratégiai céljaink elérését segíti, hogy e fiatal, közösségfejlesztői identitással rendelkező szakemberek számára műhelymunkát indítsunk, amely a szakmai fejlődésüket és ezzel együtt az általunk támogatott közösségi kezdeményezéseket is segíti, gyarapítja, s egyben a megyei kezdeményező-segítő hálózatok épülését is. Emellett az egyéni tanulási szándékot is támogatjuk a Civil Kollégium Alapítvány képzéseiben való kedvezményes részvétellel. Egy új hálózat alapjait rakjuk le ezzel, s miközben felkészülésüket megtámogatjuk a már gyakorlott szakemberek mentoráló munkájával, éppen a korábbi KÖZTÁMHÁLÓ-t újítjuk meg, frissítjük fel az ő majdani bekapcsolódásukkal.

2.2 Szakmaközi hálózatok

2.2.1 SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület

Egyesületünk alapító tagja a jelenleg 12 szervezet által alkotott szövetségnek. Célja, hogy összefogva, erőinket, együttesen lépünk fel az országos fórumokon a közösségi részvétel fejlesztéséért, képviselve a civil érdekeket is. A közösségi társadalom megteremtéséért dolgozó szakmai szervezeteket tömörítő SZÖVETSÉG lobbis és kapacitásépítő munkát végez a közösségi részvétel helyi szintű feltételeinek megteremtése érdekében. A SZÖVETSÉGen keresztül kapcsolatban állunk mindazokkal a jelentősebb országos szervezetekkel, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak a közösségfejlesztéshez.

A jelen és a jövő fő kérdése szerintünk az, hogy átalakuló társadalmunk milyen mértékben hajlandó áldozatot hozni (ez kulcskérdés!) a közösségiség és a civil társadalom sérült szöveteinek regenerálására, az eddig ki sem fejlődött képességek és funkciók kimunkálására, a társadalmi és civil részvétel erősítésére, más szóval: a társadalmi tőke megújítására, s egy korszerűbb szerkezetben való bővített újratermelésére?

Ennek érdekében Egyesületünk a legjobb hatást akkor érheti el, ha a SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesületen keresztül folytatja megkezdett irányelvi és a pályázati rendszert befolyásoló lobby-munkáját és mozgalmain keresztül folyamatosan népszerűsíti a közösség általi fejlesztés és a részvétel ügyét.

2.2.2 Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért

Egy új együttműködés/hálózat van kialakulóban, amelyben szakmaközi és intézményközi együttműködést építünk ki az elkövetkezendő 3 évben a mélyszegénységben élők közösségi integrációjának céljából, együtt a szociális és vidékfejlesztő szakmákat képviselő kulcsszervezetekkel. Az együttműködésben résztvevő szervezetek: Autonómia Alapítvány, 3SZ, VÁTI.

A TÁMOP-5.1.3 kódszámú projekt keretén belül két komponens kiírására került sor. Az egyes a szakmai-módszertani háttérrel biztosítja, a kettős komponensen nyertes pályázók számára, akik a hátrányos helyzetű kistérségekben közvetlenül valósítják meg programjaikat.

Egyesületünk a módszertani központot adó konzorciumnak a tagja: a kettős komponens munkáját segíti képzésekkel, szakmai műhelyekkel, helyszíni tanácsadással, módszertani elemzések készítésével. Ez a program 2010.05. - 2014. 02.-ig tart, s ha ez az együttműködés sikerrel jár, akkor más szakmaközi, konzorciális együttműködésekhez is mintául szolgálhat.

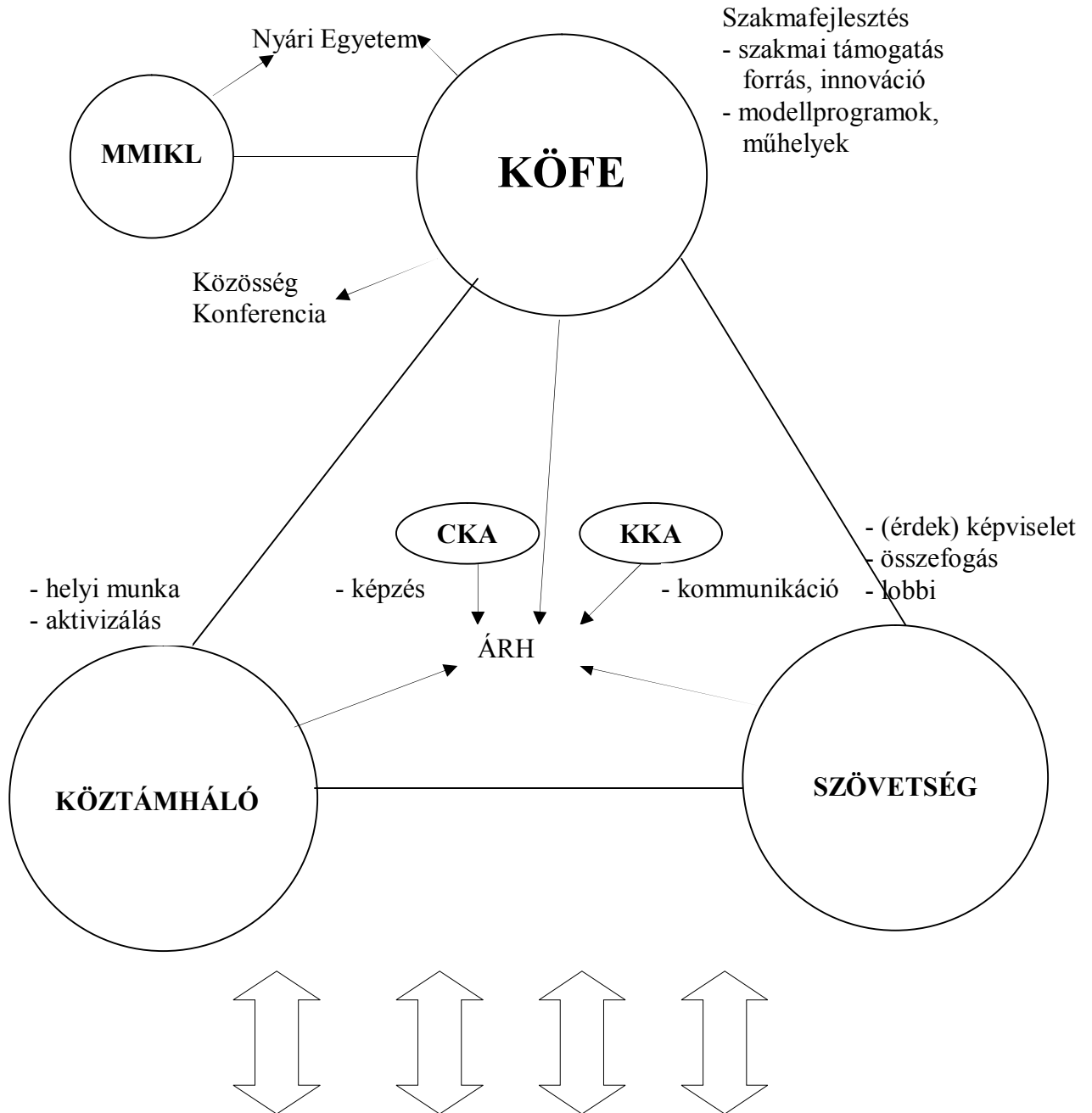
2.3 Stratégiai partnerség szervezetekkel és hálózatokkal

Stratégiai partnereink azok a szervezetek, amelyek munkánk legfőbb irányultságával egyetértenek, összefogásra készek, s amelyekkel időnként közös munkaformákat alakíthat ki Egyesületünk:

- A Magyar Művelődési intézet és Képzőművészeti Lektorátus Közösségfejlesztési Osztályával együttműködve Egyesületünk szakmai programokat valósít meg, elsősorban a közművelődési fókuszú közösségfejlesztés terén;
- a Civil Kollégium Alapítvánnyal a közösségi szakmák képzésében, képzési programok kidolgozásában Egyesületünk részt vesz, maga is szervez, fejleszt és tart képzéseket. Együttműködik konferenciák, szemináriumok, nemzetközi programokban és országos kampányok szervezésében, lebonyolításában;
- a Közösségi Kapcsolat Alapítvánnyal a szakmai kommunikáció biztosításában működik együtt, főként a közösségfejlesztés honlapjának működtetésén keresztül;
- A SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesülettel együttműködik a közösségi szakmák elismertetésében, az egyesület szakmapolitikájának fejlesztésében, az állami, kormányzati szervezetek figyelmének felkeltésében a közösségi programok iránt és elterjesztésük elősegítésében, a szakmai érdekképviselésben;
- a Mélyszegénység Módszertani Központ konzorciumi tagjaként együttműködik a többi taggal, a mélyszegénység közösségi felzárkóztatásában dolgozó szervezetek és szakemberek szakmai kompetenciája növelésében.

Az elmúlt években az ország különböző területein létrejött, közösségfejlesztéssel (vagy azzal is) foglalkozó helyi/megyei/kistérségi szakmai szervezetekkel Egyesületünk együttműködik a közösségfejlesztés szakmai megerősítésében, hálózati működéseink fejlesztésében, s a velük történő kapcsolattartást, közös munkát stratégiája egyik alappilléreként értelmezi:

Autonómia Alapítvány, Demokratikus Ifjúságért Alapítvány DIA,
Dialóg a Közösségekért Közhasznú Egyesület, ÉLETFA Segítő
szolgálat Egyesület, Élettér Település és Közösségfejlesztő
Egyesület, Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete, Kelet-
magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány,
HROD Közösségi Gazdaság- és Társadalomfejlesztési Központ,
Istenkúti Közösségért Egyesület, Közösségfejlesztők Békés Megyei
Egyesülete,
Pécsi Színtér Egyesület, proHáló, Retextil Alapítvány, Váti Nonprofit
Kft,
Zalai Falvakért Egyesület

+ a közösségfejlesztés, közösségi munka, közösségszervezés szakemberei, helyi, regionális szervezetei
+ a közösségi folyamatokban érintettek

Emellett Egyesületünk nyitott minden olyan kezdeményezés megismerésére, együttműködésben való alkalmi, vagy tartós részvételre, melyek egybe esnek stratégiai célkitűzéseivel, vagy támogatják azokat.

2.4 Nemzetközi hálózati munka

Nemzetközi szinten a hálózati munka egyelőre kevésbé az átfogó rendszerszerű változtatásokról szól, sokkal inkább a tanulás és az innováció lehetőségét, illetve a jövő struktúráiba való hosszú távú befektetést jelenti. Fontos megjegyezni, hogy több fronton is komoly beleszólásunk, vezető szerepünk van a közös építkezés irányvonalainak meghatározásában, amivel feltétlenül élni kellene.

A **CEBSD** strukturális változásai, Kelet-Európa felé nyitása egyrészt a közép-kelet-európai munkánk és erőfeszítéseink kiterjesztését jelentik, melynek révén organikusabb kapcsolat mutatkozik a „pán-európai” munka lehetőségére, illetve a hálózataink révén történő összpontosítottabb európai fellépésre. Ugyanakkor a változások a szervezet belső építkezését is jelentik, amelyek jelentősen meggyengítik a valós szakmai aktivitást, amelyek irányai jelenleg is képlékenyek, esetlegesek.

Szervezeteink számára elsősorban a TLCD (Training and Learning for Community Development) program lehet perspektivikus, amennyiben itt komoly és hosszú távú befektetések történtek, megalakult egy európai konzorcium, illetve egy 150 fős szakmai hálózat. A munka folytatása a CEBSD számára is fő tevékenységet jelenthetne, ugyanakkor a program fókuszja a hazai közösségfejlesztő és képzési munka nemzetközi dimenziójához adekváтан járul/járulhatna hozzá.

A **CEECN** építkezése szakmai szempontból nagyon is megfogható, illetve illeszthető a hazai munkáinkhoz. A szervezet elsődleges fókuszja az állampolgári részvétel növelése a térségben (és azon is túl), melynek érdekében egyre hatékonyabban szerveződik a helyi és nemzeti szinteken, de az európai lobby és policy dimenziójában is.

A belső strukturális építkezés mellett (új felelősségi szintek, regionális munkacsoportok, tagság fejlesztése stb.), a szakmai irányvonalat a közeljövőben elsősorban az EU policy jellegű tevékenységek során általunk is befolyásolt „CODE OF GOOD PRACTICE FOR CIVIL PARTICIPATION IN THE DECISION MAKING PROCESSES” (a döntéshozatalban való civil részvétel jó gyakorlatának kódexe) dokumentum fémjelzi

(http://www.coe.int/t/ngo/Source/Code_good_practice_en.pdf). Ez az első olyan széles körben elismert EU szakpolitikai dokumentum, amely – ha nem is a maga komplexitásában –, de összeszedi a téma alapvetéseit, ezzel legalábbis hivatkozási alapot szolgáltatva az európai civil társadalomnak.

A CEECN stratégiáját tehát az elkövetkező időszakban a dokumentumhoz kapcsolódó terjesztő, népszerűsítő, tanító jellegű munka, illetve az ehhez kapcsolódó különböző szintű terepmunkák és akciók jelentik majd.

Mindez érinti:

- Az ÁRH nemzetközi eseménysorozatát, a Helyi Demokrácia Európai Hetét;
- Egy átfogó, közép-kelet-európai kutatást, az állampolgári részvételre vonatkozóan;
- A CPU-t (nemzetközi nyári egyetem az állampolgári részvételről);
- A CEBSD – CEECN partnerségét;
- A CEECN új információs technológiákhoz kapcsolódó erőfeszítéseit, projektjeit és hálózati munkát.

Stratégiai célunk eddigi szerepünk megtartása és fejlesztése e szervezetekben, s általa mind több szakmai innováció létrehozása.

Pep-Net (Pan European eParticipation Network – Pán-európai eRészvételi Hálózat) nevű elektronikus (online) részvétellel és demokráciával foglalkozó szervezetnek a CEECN, s így a Közösségfejlesztők Egyesülete is tagja lett. Ezzel is közelítünk ahhoz a küldetésünkhöz, hogy a mai kor technikai vívmányait közösségi alapon hasznosítsuk mind szervezeteink belső tevékenységében (kommunikáció, koordináció, közös döntéshozatal stb.), mind pedig kifelé irányuló tevékenységeinkben, amelyek a részvétel széles körű erősítését szolgálják (ilyenek a képzések, de az ÁRH is).

A CEECN négy éve foglalkozik ezzel az üggyel és számos erőfeszítést tett már az előrelépésért (tanulmányutak, szakmai találkozók „e” ügyekben, közös stratégia, saját weboldalának fejlesztése, illetve saját blog indítása – www.ceecn.net, illetve ezért csatlakozott a Pep-Nethez is).

Stratégiai célunk az e-részvétel további népszerűsítése Magyarországon és egyre gazdagabb együttműködés szervezése a PEP-NET-ben.

A most futó programokban (pl. a Fialok a rasszizmus ellen c. programban, mely a rasszizmus elleni fellépésre készít fel 5 ország részvételével. Kezdeményező: CEGA, Bulgária), további projektlehetőségek kínálkoznak stratégiánk megvalósítására, pl. a tradicionális kisebbségekre vonatkozó szakpolitikák kialakítása terén, a közösségfejlesztés és állampolgári részvétel gyakorlatához illeszkedően (CEGA), vagy a nem-formális felnőttképzés terén szerveződő Grundtvig kapcsolati program.

A nemzetközi munka stratégiánk nélkülözhetetlen részévé vált, s nem csak azért, mert 20 éves gyakorlatunk és nemzetközi elismertségünk is kötelez erre. Sokkal inkább az a cél vezérel bennünket, hogy a közösségfejlesztők csapatainak és szervezeteinek sikerüljön mindinkább a szó kulturális értelmében is európai szervezetekké válniuk. Nemzetközi kapcsolataik és hálózati együttműködéseik saját vonzókörzetükre is hatással vannak, növelik a nyitott, európai gondolkodás esélyeit, a nemzetközi együttműködést. S az a szakmai és kulturális inspiráció, amelyet nemzetközi partnereinktől kapunk - és amit mi is adunk nekik -, immár nem nélkülözhető hajtóerő a közösségfejlesztés fejlődésében.

3. Szakmafejlesztés

A következő időszakban a szakmafejlesztés fókuszába a következő innovációs területeket igyekszünk helyezni:

3.1 Módszertani központi szerep erősítése

A társadalmi válság kezeléséhez a közösségfejlesztés eredményesen tud hozzájárulni a maga speciális eszközeivel, ám befolyása és hatékonysága növeléséért a kormányzati és az üzleti szférának is hozzá kellene járulnia, az eddigieknél jóval meghatározóbb módon.

A Közösségfejlesztők Egyesülete 21 éves fennállása alatt e szakterület meghatározó tényezőjévé vált: módszertani központi szerepet tölt be modellkísérletei, elemzései és publikációi, képzései és a szakmai sztereotípiák meghatározása, valamint a nemzetközi munka terén. Munkája civil jellegét nem csak a szervezeti forma (egyesület), hanem szellemisége is meghatározza: a szakmafejlesztési munka mellett hasonló figyelmet fordít közösségi mozgalmak indukálására és a társadalom figyelmét felkeltő akciók szervezésére.

Elvi megfontolásai középpontjában a szakma és a szakemberek *függetlenségének* kérdése áll, és ez erőteljesen összefügg a közösségfejlesztést megrendelő és fizető szervezetek céljával és prioritásaival.

A lojalitás kérdésében állásfoglalásunk egyértelmű: a szakmának a helyi közösségek civil társadalmával kell lojálisnak lennie, de mindent meg kell tennie azért, hogy a szektorok közötti párbeszéd és együttműködés javuljon. Éppen ezért a megbízók körének is vegyesnek kell lennie: a kormányzati/önkormányzati, az üzleti szféra és a civil társadalom köréből kell érkezniük.

Egyesületünk ezért az alkalmas döntési szinteken kezdeményezi módszertani központi szerepének erősítését, a következő módokon:

- Közösségfejlesztő szolgálatokat javasol felállítani régióként és lehetőség szerint megyéenként is, teljes foglalkoztatású szakemberekkel. A szakemberek alkalmazását és a szolgálatok működési költségeinek biztosítását legalább 60 %-ban hosszú távú, stabil állami támogatással, 40 %-ban pedig az illetékes terület önkormányzatainak, valamint a területileg érintett üzleti szektorának hozzájárulásával tartja szükségesnek megoldani (ez a finanszírozási modell érvényes pl. az angliai gyakorlatban.) E szolgálatok a szakmai munkájukhoz szükséges fedezetet a különböző hazai és EU-támogatásokat mozgósítva, maguk teremtenék elő.
- A szolgálatok (hasonlatosan a Köztámhálóban korábban gyakorlattá vált hálózati pontokhoz) közösségi szempontokat fognak érvényesíteni a helyi fejlesztési irányelvek kialakítása során, valamint regionális, vagy kistérségi/helyi közösségfejlesztési folyamatokat kezdeményeznek és segítenek szakmailag, a helyi közösségek bevonásával. A szolgálat mintegy 2-3 éves „inkubálása” után az Egyesület segítené azok önállóvá (pl. nonprofit gazdasági társasági formává) alakulását is.
- Hálózati működés: e szolgálatok az országos közösségfejlesztő hálózat részeként működnének.

A Közösségfejlesztők Egyesülete katalizálja, koordinálja és szakmailag segíti e munkát kutatásokkal-elemzéssel, folyamatos tapasztalatcserék, műhelymunkák, általános és szakképzések, különböző szakmai és szakmaközi összefogások szervezésével.

Az Egyesület – jelenlegi pénzügyi és szakmai kapacitásainak megfelelően – annyit tehet, hogy előkészíti a szakma országos módszertani központjaként értelmezhető intézmény/szervezet felállítását – a jelenlegi stratégiai partnerek, és a leendő regionális (megyei?) módszertani szervezetek tevékenységére támaszkodva. Az Egyesületnek, az előkészítésen túli, tényleges „inkubáló” szerepköre betöltéséhez jelentősen meg kellene erősödnie, kapacitása növelésével, és mindenképpen szükség lenne a hálózat saját forrásainak bővítésére is. Mindez állami, önkormányzati és privát elkötelezettségekkel, garantált tehervállalással tudna csak megvalósulni, akár az Egyesület által működtetve, akár további bevont szereplőkkel együtt, konzorciális formában.

3.2 Intézményközi együttműködés, új mozgásterek

A közösségfejlesztés egyik legfőbb feladata ma az intézményközi együttműködés szemléleti alapjainak kialakítása és gyakorlati megvalósítása lenne, a képessé tétellel a fókuszban.

Közismert, hogy a hátrányos helyzetű, kirekesztett, mélyszegénységben élő emberek nem tudnak kapcsolatot teremteni az intézményekkel, így maguknak az intézményeknek kellene közösségi kezdeményező szerepet betölteniük, felhasználva mindazt az önbizalom-építő, képessé tevő erőt, amit egy közösségi szinten kialakuló új viszony biztosítani tud. Kevésbé közismert, hogy e jelenség – az intézmények elérhetetlensége, a részvétel küszöbeinek magassága – a hátrányos helyzetűeknél jobb helyzetben lévő társakra, az átlag magyar állampolgárra is igaz. Társadalmunkban uralkodó jelenség, hogy a részvétel, az érdekérvényesítés akadályoztatott.

A lehetőségek megismerése, az ellátástól való elmozdulás a saját élet irányításában való aktív részvételig akkor jöhet létre, ha az intézmények a teljes embert, s nem pusztán a szolgáltatásaik szempontjából ellátásra szoruló ügyfelet látják az érintettekben; ha a szolgáltatások nemcsak egymás mellett jelennek meg, a másokról mit sem tudva, hanem az egyéni és közösségi utakat egységükben látva, egymással kölcsönhatásban is; s ha lehetőségeiket a helyzetből való kivezető utak intézményközi keresésére is felhasználják.

Szükséges, hogy a hiányzó szolgáltatások pótlására szerveződő civil – önszervező, önszervező, önkéntes – kezdeményezéseket az intézmények erkölcsileg és szakmailag, a képessé tétel minden bekapcsolható eszközével támogassák, hiszen ennek számos hozadéka lesz az egyén, a közösség és az intézmények számára is.

Az öntevékeny, ám nem feltétlenül önkéntes munkában megvalósítható ellátó – gondozó - segítő tevékenységek szaporodása idővel kiegészíti és módosíthatja is az intézményi szerepköröket, de nem teszi feleslegessé azokat, csak a munka hangsúlyait helyezheti át a frontális ellátástól a koordináció, a közösségi munkaformák megtalálása, a képessé tétel szervezettebb formáinak kialakítása felé.

A közösségfejlesztésnek megvannak a szakmai lehetőségei az intézményközi együttműködés fejlesztésére. Az intézmények képviselőivel és a valamennyi intézménnyel folytatott önbemutató, majd a saját munkát elemző módszerek elvezethetnek a szabad mozgásterek felismeréséhez és – közösségi tervezés eredményeként – azok új szakmai tartalommal való kitöltésére. A területi ellátásban részt vevő intézmények közös munkájának (a szakszerű szolgáltatás mellett) az intézmények kezdeményező szerepének felvállalására kellene irányulnia. E szerep tartalmát az adhatja meg, ha az állami és civil intézmények a vonzáskörzetükben élő érintettekkel közösen tárják fel a problémákat, közösen határozzák meg a megoldási módokat, és a megfelelő szakmai irányítási szintek bekapcsolásával segítenek kialakítani egy életképes, közösségi alapú és működő szolgáltatási rendszert. Mindez a társadalmi tervezés egy újabb területe lehet. *Egyesületünknek törekedni kell új, intézményközi együttműködést kifejező modellprogramok kidolgozására és bevezetésére, felhasználva az európai tapasztalatokat is.*

3.3 A közösségszervezés szerepének újragondolása a közösségfejlesztői munkában

A mai korszellem egyre inkább a gyors eredményt elérő, kikényszerítő jellegű közösségi technikákat hozta be a közösségi munkába, ezért a már kialakult kampányok és mozgalmi jellegű munkák mellett a közösségszervezés külföldi gyakorlata és szakirodalma tanulmányozásának is időszzerű előtérbe kerülnie. Annál inkább, mert míg a mai értelemben használatos (európai és magyar) közösségfejlesztés nagy-britanniai eredete a meghatározó, addig a közösségszervezésnél az észak-amerikai.

Úgy tűnik, hogy a közösségi munkának két eltérő alapállású, szemléletű és megközelítésű gyakorlatáról van szó a közösségfejlesztés és a közösségszervezés esetében, melyek megkülönböztetése történelmileg és ma is indokolt. Hazai kontextusban a környezetvédő szervezetek és a különböző tiltakozó megmozdulások szinte naponta „termelik” a közösségszervezés spontán és szervezett példáit.

A közösségszervezéssel tudatosan foglalkozni számunkra nem más, mint a már az élet által kikényszerített, meglévő gyakorlatot jobban megérteni, szakmailag tudatosítani és továbbfejleszteni. Jó lehetőséget kínál erre az ECON-nal (Európai Közösségszervező Hálózat) való együttműködés. A kapcsolatfelvételhez át kell gondolnunk, hogy hogyan tud a közösségszervezési irány tartalmában, működésében önállóságot szerezni magának együttműködési struktúráinkban. Azt is át kell továbbá gondolnunk, hogy hogyan illeszkedik meglévő közösségi gyakorlatainkhoz, azaz képes-e mellérendelődni, vagy ennél sokkal nagyobb teret igényel magának.

3.4 Nemzetközi programok

A közösségszervezés tanulmányozása maga is több nemzetközi program része lehet.

A most futó programokban (pl. a Fiatalok a rasszizmus ellen c. programban, mely a rasszizmus elleni fellépésre készít fel 5 ország részvételével. Kezdeményező: CEGA, Bulgária), további projekt lehetőségek kínálóznak stratégiánk megvalósítására, pl. a tradicionális kisebbségekre vonatkozó szakpolitikák kialakítása terén, a közösségfejlesztés és állampolgári részvétel gyakorlatához illeszkedően (CEGA), vagy a nem-formális felnőttképzés terén szerveződő Grundtvig kapcsolati program.

A nemzetközi munka stratégiánk nélkülözhetetlen részévé vált, s nem csak azért, mert 20 éves gyakorlatunk és nemzetközi elismertségünk is kötelez erre. Sokkal inkább az a cél vezérel bennünket, hogy a közösségfejlesztők csapatainak és szervezeteinek sikerüljön mindinkább a szó kulturális értelmében is európai szervezetekké válniuk. Nemzetközi kapcsolataik és hálózati együttműködések saját vonzáskörzetükre is hatással vannak, növelik a nyitott, európai gondolkodás esélyeit, a nemzetközi együttműködést. S az a szakmai és kulturális inspiráció, amelyet nemzetközi partnereinktől kapunk - és amit mi is adunk nekik -, immár nem nélkülözhető hajtóerő a közösségfejlesztés fejlődésében.

3.5 Kutatási program

Bízunk benne, hogy ez az időszak végre megadja a lehetőséget egy régóta tervezett, folyamatos kutatási program megvalósítására

- a már futó, közvetlen egyesületi (és szakmafejlesztési célú) munkák intenzív, reflektált továbbvitele mellett (városmegújítás közösségi részvétellel); szegények, kirekesztettek közösségi integrációja (TÁMOP 5.1.3. 1-es komponens); szocializációs célú innovatív mozgalm szervezés (Add tovább!)

- az Egyesület szakmai hálózatában folyó fejlesztések feltárására, elemzésére: intézményközi, szakmaközi együttműködések, a tervezési, egyeztetési gyakorlatok, a település határain túlnyúló térségi munka és szervezkedés, a közösségi munkás hálózatok, az önkormányzati együttműködések, az érdekvédelem, a korosztályos (idősek, fiatalok) fejlesztések.

Az egyesület vezetősége és fontosabb partnerei körében tartott szakmai megbeszélések alapján írták: Giczey Péter, Mészáros Zsuzsa, Molnár Aranka, Peták Péter, Péterfi Ferenc, Varga Máté és Vercseg Ilona

Budapest, 2011. január-március